

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno. — Cena listu za nečlane po štiri krone na leto, za pol leta dve kroni, za četrt leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krone na leto. — Posamezne številke 20 vin.

:: Telefon štev. 216. ::

C. kr. poštne hran. št. 64 846
Kr. ogrsko „ „ „ 15.649

Izhaja 10. in 25. vsakega meseca. — Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cena inseratom po 30 vinarjev od enostopne petit-vrste, za večkratno inseracijo po dogovoru.

Vsebina: Načrt zakona o državnem nadzorstvu nad karteli in zasebnimi monopoli. Cene živine in mesa v l. 1906—1911. Znamenja dobrih jajčarij. Vestnik Zadružne zveze. Zadružni pregled. Občni zbori. Bilance.

Načrt zakona o državnem nadzorstvu nad karteli in zasebnimi monopoli.*)

I. Obseg državnega nadzorstva.

§ 1. Zveze ali dogovori podjetnikov na polju produkcije, trgovine, prometa, stavbinstva in zavarovalništva v svrhu, s sporazumnim postopanjem odločilno vplivati na produkcije, censke, nabavne ali prodajne razmere (karteli), so podvrženi državnemu nadzorstvu po tem zakonu.

Ravno tako so podvržena državnemu nadzorstvu posamezna podjetja, ki so v položaju na produkcijske, censke, nabavne ali prodajne razmere svojega blaga ali na promet svojega dela tako vplivati, da popolnoma ali skoraj popolnoma obvladajo te razmere ali pogoje svojega dela na tuzemskem trgu (zasebni monopoli).

Ravno tisto državno nadzorstvo obstoji za kartele v smislu odstavka 1, ki imajo svoj glavni sedež izven v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel, pa raztegajo svoje delovanje na tuzemstvo, kakor tudi za kartelom

slične dogovore tuzemskih podjetnikov s podobnimi zvezami izven kronovin in dežel, zastopanih v državnem zboru.

II. Uredba državnega nadzorstva.

§ 2. Državno nadzorstvo o kartelih in podjetjih, označenih v § 1, izvršuje upravno oblastvo, ki se imenuje Narodnogospodarska komisija.

§ 3. Narodnogospodarska komisija ima svoj sedež na Dunaju. Obstoji iz predsednika in dveh namestnikov, katere imenuje cesar, dalje iz po enega zastopnika ministrstva za notranje stvari, za trgovino, finance, poljedelstvo, železnice in javna dela in slednjič iz 20 zastopnikov trgovinskih in obrtnih zbornic, deželnih kulturnih svetov, oziroma deželnih odborov, potem zavarovalnic proti nezgodam, rudarskih zadrug in mestnih občin z več nego 50.000 prebivalcev. Trgovinske in obrtne zbornice, deželni kulturni sveti, oziroma deželni odbori, potem zavarovalnice zoper nezgode, rudarske zadruge in mestne občine, volijo svoje zastopnike k volilnemu zboru, na katerem se po načelih proporcionalnih volitev izvoli 20 zastopnikov Narodnogospodarske komisije in 20 namestnikov. Natančneje določbe o številu in volitvi

*) Ta zakonski načrt je bil vsprejet v pododseku narodno-gospodarskega odseka po inicijativi drž. poslanca dr. J. E. Kreka, ki je bil pododsekov referent. Čeprav ni upati, da bi načrt kmalu postal zakon, vendar je velikega pomena za narodno-gospodarsko vedo.

zastopnikov, njihovi opravični dobi in o načinu, kako se vrši volilni zbor, se uredi naredbenim potom, pri čemer se je držati naslednjih načel:

1. Vsaka do volitve v volilni zbor opravičena korporacija voli vsaj enega zastopnika.

2. Število zastopnikov, ki se imajo voliti, se mora tako določiti, da jih pripade četrtnina trgovskim in obrtnim zbornicam, četrtnina deželnim kulturnim svetom, oziroma deželnim odborom, četrtnina zavarovalnicam zoper nezgode in rudarskim zadrugam in četrtnina mestnim zastopnikom, kateri ne smejo pripadati nobeni prej imenovani interesni skupini.

3. Od zavarovalnic zoper nezgode in rudarskih zadrug imajo pravico voliti le zastopniki delavstva.

4. Dvajseteri namestniki morajo imeti svoj sedež na Dunaju; člani državnega zbora veljajo kot na Dunaju bivajoči.

§ 4. Narodnogospodarska komisija ima iz svoje srede sestaviti strokovne senate s 5 člani, ki poslujejo kot poizvedovalni in razsojajoči senati. Proti njihovim razsodbam je v roku osmih dnij dopusten priziv na komisijo, toda brez odločilne moči. Komisija posluje kot druga in zadnja instanca. Sklepčna je, ako je navzočih najmanj 15 njenih članov. Komisija ima v roku enega leta po svoji postavitvi izdati normativne določbe o načinu, kako bo delovala. Dotlej se natančnejše določbe o tem uredi naredbenim potom.

§ 5. Vlada imenuje na predlog Narodnogospodarske komisije strokovno kvalificirane uradnike, ki imajo v okviru pravic, ki po tem zakonu pristojajo komisiji, izvrševati od nje dane naloge. Dokler komisija ne izda normativnih določb, ima vlada glede delovanja uradnikov določiti primerne uredbe upravnim potom.

§ 6. Člani komisije in njeni uradniki imajo, če niso državni uradniki, predsedniku obljubiti molčečnost. Za državne uradnike velja v uradni prisegi obsežna dolžnost varovati uradne tajnosti. Zlasti se dolžnost molčečnosti razteza na to, da se varuje tajnost o vseh poslovnih in obratnih razmerah.

III. Izvrševanje državnega nadzorstva.

§ 7. Narodnogospodarska komisija ima sklepati o tem, je-li v § 1 navedeni znaki zadevajo kako zvezo podjetnikov ali kako posamezno podjetje.

Upravičena je tudi skleniti, je-li kaka zveza podjetnikov ali kako posamezno podjetje z verjetnostjo spada pod § 1. Njen, v odst. 2 omenjeni sklep izgubi svojo veljavo, ako mu tekom 30 dnij ne sledi v odst. 1 označeni sklep.

§ 8. Narodnogospodarska komisija je upravičena, po svojih lastnih članih ali po svojih uradnikih vpogledati v vse, na kako zvezo podjetnikov ali posamezno podjetje, o katerem je storila sklep v smislu § 7, nanašajoče se knjige in poslovne zapisnike dotične zveze podjetnikov ali dotičnega posameznega podjetja ter od voditeljev in poslovođij, kakor tudi od prizadetih podjetnikov zahtevati pojasnila o vseh poslovnih zvezah tako na zunaj kakor tudi napram njenim članom.

§ 9. Kartelna pogodba (statut) in nje izpremembe se morajo v notarsko poverjenem prepisu tekom osmih dnij predložiti Narodnogospodarski komisiji. Pred osmimi dnevi, računano od dneva, ko prijava dospe, ne sme niti na novo osnovan kartel pričeti delovati, niti ne sme izprememba kartelnega statuta postati veljavna.

§ 10. Kartelna pogodba (statut) se mora napraviti pismeno in mora obsegati vsaj naslednje točke:

1. Namen in za njega dosego določena kartelova sredstva;

2. pridobitno vrsto in število karteliranih podjetij po njih imenu (firmi);

3. pravice in dolžnosti članov, pogojene konvencionalne globe in drugačna poroštva, ki jih imajo člani dati;

4. one predmete, o katerih se ne more sklepati z navadno večino glasov, ampak z večjo večino glasov ali po drugih zahtevkih; za sklepe, ki vsebujejo zvišanje cen, bojkot, prepoved ali zasilno dobavljanje, se mora zahtevati

kvalificirana večina (najmanj dve tretjini v vodstvo poklicanih oseb);

5. sedež kartela; ako ima svoj glavni sedež v inozemstvu, je navesti sedež tuzemskega poslovnega vodstva ali zastopstva, ki se ima določiti;

6. izvrševanje in vodstvo poslovanja v njegova bistvenih potezah;

7. zastopstvo na zunaj;

8. časovno dobo, za katero je kartel sklenjen in določbe o vsprejemnih pogojih za nove člane, o odpovedi in razdružbi kartela;

9. morebitne dogovore o reševanju prepirov, izvirajočih iz kartela.

§ 11. Sklepe kartela, ki zadevajo določitev cen, produkcijske množine, pogoje nakupovanja in zlasti tudi dobavljanja ter prodajne razmere, je treba takoj, najpozneje pa štiriindvajset ur potem, ko so bili storjeni, prijaviti Narodnogospodarski komisiji.

§ 12. Kdor se pri nabavi ali prodaji ali izdelovanju blaga čuti po kartelih ali po podjetjih, označenih v § 1 in podvrženih glede njihovega poslovanja državnemu nadzorstvu, oškodovanega na svojem premoženju ali zaslužku, more to oškodovanje naznaniti Narodnogospodarski komisiji. Strokovni senat, kateremu se odkaže taka ovadba, ima po svojem preudarku, morda po povabilu pritožnika, razsoditi, ali naj se pritožba odstopi v nadaljno uradno poslovanje ali naj se odkloni.

§ 13. Narodnogospodarska komisija more prepovedati v § 11 označene kartelove sklepe, če bi se utegnile na način, ki po objektivnem gospodarskem položaju dotičnega podjetja ni utemeljen in bi prebivalstvo ali posamezne stanove očividno oškodoval, zvišati cene blagu ali delu v kvar odjemalcev ali naročnikov ali jih znižati v kvar proizvajalcev, škoditi domači produkciji s cenanim prodajanjem v inozemstvo, zapreti svobodno nabavljanje blaga ali proizvajalce kakega blaga omejiti na določene odjemalce ali na določen krog odjemalcev in jih izključiti od dobavljanja drugim nego v

dogovoru označenim ali zunaj stoječim podjetjem.

Ni pa ugovarjati kartelovim sklepom, s katerimi se reklama, popusti ali dovoljevanje kredita skrajšajo na upravičeno mero ali se z njimi zabranjuje nelojalna konkurenca, ne da bi se s tem povzročile v odstavku 1 označene kvarne posledice za prebivalstvo ali za posamezne poklice.

Ta določila se smisloma uporabljajo za posamezna podjetja, označena v drugem odstavku § 1.

Ravno tako se sme prepovedati obstoj kakega kartela in izpremembra kartelovega statuta, ako zasleduje kartel v prvem odstavku označene namene, nasprotuje določilom § 2 zakona z dne 7. aprila 1870, drž. zak. št. 43, ali ako kartelov statut ne odgovarja določilom § 10.

V teh slučajih je zaslišati voditelje kartela, po okolištinah tudi prizadete podjetnike. V nujnih slučajih more strokovni senat od te določbe odstopiti.

Je-li so ti predpogoji dani, ima komisija, skrbno upošteva vse okoliščine presojati na podlagi tega, kakšne uspehe imajo poizvedbe (§ 4).

§ 14. Kartelna pogodba se vpiše v javen kartelni register. V posameznih slučajih sme kartelna komisija v plenarni seji z najmanj dvetretjinsko večino skleniti, da se imajo tudi posamezni sklepi kartelov ali njih ali monopolističnih posameznih podjetij določena dejstva vpisati v register.

§ 15. Za karte, spadajoče pod ta zakon, se razveljavijo določila § 2 zakona z dne 7. aprila 1870, drž. zak. št. 43, v kolikor se raztezajo po § 4 istega zakona na dogovore o blagovnih cenah.

V ostalem ostanejo v veljavi določila § 2 cit. zak.; dogovori ali pogodbe ondi označene vrste se ne zadevajo niti po statutu niti s sklenitvijo kakega kartela (§ 1).

IV. Kazenska določila.

§ 16. Ako se na podlagi tega zakona prepove obstoj kakega kartela, prememba kartelovega statuta ali kartelovega sklepa, označenega v prvem odstavku § 13, tedaj je prepovedan obstoj kartela bodisi sploh, bodisi na podlagi prepovedane premembe kartelovega statuta ali je prepovedana izvedba kartelovega sklepa in zgubé veljavo po prepovedi prizadeti kartelovi statuti ali njih izprememba ali kartelovi sklepi.

§ 17. Narodnogospodarska komisija more vsak čas vodstvu kartela (§ 1) naložiti, da položi varščino, katere visokost določi do zneska 400.000 kron oziraje na obseg in višino kapitala karteliranih podjetij.

Varščina jamči po določitih tega zakona za to, da kartel deluje primerno temu zakonu (§ 25).

O načinu, kako je dajati, naročiti in položiti varščino, ki se ima vložiti pri trgovinskem ministrstvu, se izdado določila naredbenim potom.

Ta določila se smisloma uporabljajo na posamezna podjetja, označena v drugem odstavku § 1.

§ 18. Ta zakon zadeva tudi že obstoječe karte (le) (§ 1); vendar imajo le-ti tekom enega meseca od dneva njegove veljave podati predpisane prijave (§ 9) po stanju tega dne.

§ 19. Ako se predpisane prijave ne podajo v določenem roku, tedaj je za to opustitev vsakega voditelja kartela kakor tudi vsakega kartelovega člana ali njegovega namestnika, pri družbah ali juridičnih osebah pa zastopnike, za vsak posamezen slučaj, kolikor jih zadeva krivda, kaznovati z globo zaradi nereda v denarju do zneska štiridesoč kron.

Odrekanje na podlagi tega zakona (v smislu § 8) zahtevanih pojasnil se kaznuje na osebah, navedenih v prvem odstavku, s kaznijo zaradi nereda do desettisoč kron. Pri ponovnem odrekanju sme Narodnogospodarska komisija prepovedati nadaljni obstoj kartela.

§ 20. Pregreška se stori krivega in naj se kaznuje z zaporom osmih dnij do treh mesecev in v denarju od dvesto do desettisoč kron, kdor vedoma ali v veliki nemarnosti pri prijavah, ki se imajo podati po tem zakonu, ali pri pojasnilih, ki se imajo dati, poda neresnično ali v onih točkah, ki so važne za presojo delovanja kartela, bistveno nepopolno napoved.

§ 21. Pregreška se stori krivega in naj se kaznuje z zaporom od enega do šest mesecev in v denarju od štiristo do dvajsettisoč kron, kdor se vedoma ali v veliki nemarnosti:

1. proti prepovedi ali pred potekom v § 9 navedenega roka udeležuje delovanja kartela (§ 1);

2. izvede kak v prvem odstavku § 13 prepovedan sklep;

3. se udeležuje kakega kartela (§ 1), ki je stopil v veljavo:

a) na podlagi kakega neprijavljene pogodbe,

b) ne da bi se izpolnjevala določila pogodbe;

4. prestopi prepoved § 15, odstavek 2.

§ 22. Ako člani komisije (§ 6), ki ne pripadajo krogu aktivnih državnih uradnikov, kršijo dolžnost molčečnosti, more jih trgovinski minister takoj odstaviti.

Pri obtežljivih okoliščinah je poleg tega naložiti kaznen zaradi nereda v znesku do dvatisoč kron.

Če bi državni uradniki prekršili uradno tajnost, so podvrženi obstoječim disciplinarnim predpisom.

§ 23. Naložiti kazni zaradi nereda §§ 19 in 22, odstavek 2, pristoji politični deželni oblasti, proti katere odločbi se more tekom 14 dnij napraviti pritožba na trgovinsko ministrstvo.

Pristojna je ona politična deželna oblast, v katere uradnem okolišu je bila nerednost storjena.

Kazni zaradi nereda se stekajo v državni zaklad.

Kaznjiva dejanja §§ 20 in 21 so podvržena pravosodju rednih sodnij in jih je zasledovati uradoma.

Ob izpremembi denarnih kaznij se ne sme prekoračiti zažugana najvišja kazen na svobodi.

§ 24. Podjetniki kakega karteliranega obrata jamčijo nerazdelno za redovne kazni, ki se po tem zakonu nalože njegovemu zastopniku.

Na enak način jamči podjetnik za denarne kazni, ki se nalože njegovemu zastopniku zaradi kakega pregreška, storjenega ob prijavi predpisanih napovedij (§ 20).

Za druge denarne kazni, ki se nalože temu (zastopniku) po tem zakonu, jamči podjetnik ravno tako nerazdelno, ako je bil pregrešek storjen po njegovem naročilu ali z njegovo vednostjo ali bi ga bil on mogel ob zadostni paznosti in skrbnosti preprečiti.

Uveljavljenje tega jamstva se ima izvršiti civilnim potom.

§ 25. Od kartelovega vodstva položena varščina (§ 17) ima jamčiti za vse, od časa njene položitve proti kakemu voditelju ali članu ali njegovemu namestniku izrečene redovne in denarne kazni. Državna uprava more varščino za te kazenske zneske v prvi vrsti uporabiti.

V slučajih § 21, št. 1 in 2, sme trgovinsko ministrstvo popravšavši komisijo izreči, da je varščina zapadla.

Zapadli zneski varščin se stekajo v državni zaklad.

Ako se varščina tekom 14 dnij po izvršenem nalogu ne položi ali ako se po zapadlosti tekom istega roka ne dopolni na prejšnjo višino, sme Narodnogospodarska komisija prepovedati obstoj kartela (§ 1) ali ukreniti, da potom politične izvršbe poterja celi ali primanjkujoči znesek varščine.

§ 26. Izvršitev tega zneska, ki stopi v veljavo na dan razglasitve, je naročena ministrom trgovine, notrajnih zadev, denarstva, poljedelstva in javnih del.

Cena živine in mesa v letih 1906—1911.

V naslednjem hočemo podati kratek pregled, kako so se v zadnjih šestih letih razvijale cene živini in mesu. Ti podatki so posneti po uradnih objavah posebnega urada, ki ima nalogo zaznamovati povprečne tedenske tržne cene živine na osrednjem živinskem trgu na Dunaju in cene mesa pri prodaji na drobno. Poglejmo najprej cene govejega mesa.

1. Cene govejega mesa.

Na vsak način je resnično, da se je v tem času (1906—1911) cena živini splošno dvigala. Pri tem pa cene mesu nikakor niso rastle v onem razmerju, kakor bi bilo pričakovati, nego so se še bolj dvigale. Nikdar pa niso padle cene mesa sorazmerno z cenami živine. Ta slučaj se nam najjasnejše kaže meseca novembra leta 1905. Cene živine so še bolj padle kakor prejšnji mesec, toda cene mesu so ostale še vedno stare. Ta napetost med cenami živine in mesa je bila že tedaj bistveno večja kakor v prejšnjih letih, toda tekom naslednjih let se je izvanredno povečala, kakor bomo dokazali.

Pričetkom leta 1906 je bila cena goveje živine 76 K za 100 kg žive teže, kilogram mesa je pa stal K 1.60. Razlika med ceno živine in mesa je torej znašala 80—84 h pri kilogramu. Nato se je cena živine dvigala in padala med 72 in 78 K in je mimogrede meseca junija dosegla K 80. Čeprav je cena živine takoj zopet padla, je vendar meseca avgusta poskočila cena mesa na K 1.66. To se je zgodilo vsled agitacije ali vsled tega, ker so nekateri sledili vzgledu onih, ki so bili že poprej povišali cene. Če bi bilo zvišanje odvisno od cene živine, tedaj bi se to zgodilo takoj in noben mesar ne bi čakal niti tedna, da poskoči s cenami. Do novembra so se zopet zvišale cene živine od K 75—80 na 78—83, vsled česar so tudi mesarji šli s cenami mesa navzgor in sicer meseca septembra na K 1.68 in oktobra na K 1.70. Razlika med cenami je tedaj znašala 87 do 92 vin.

Čeravno so ostale cene živini iste, zvišala se je vendar cena mesu meseca januarja 1907 na K 1·71. Nato so cene živine polagoma padale in meseca maja so bile najnižje, namreč K 77. Vsled tega znižanja cene živine za 7 K, morala bi pasti cena mesu za 14 vinarjev pri kilogramu, toda mesarji so jo znižali samo za 2 vinarja in še to samo za kratek čas. Ko so se cene živini potem zopet znižale, se mesarji enostavno na to niso nič ozirali in šele meseca novembra, ko je cena živini najbolj padla in znašala K 69, je stal kg mesa K 1·69. Torej je bila razlika med ceno mesa in živine ravno za 1 K pri kilogramu. Iz tega vidimo, da je cena živine padla tekom leta od K 82—84 na K 69—75, tedaj povprečno za 9 K. Cena mesu bi morala vsled tega tudi pasti za 18 vin., toda v resnici je padla samo za 2 h.

Leta 1908 je bila spočetka cena živine K 71—76, cena mesa pa K 1·68. Torej razlika 95 h. Maja je pričela cena živine padati in je koncem avgusta dosegla 63 K. Potem se je polagoma nekoliko dvignila, toda samo za kratek čas; meseca decembra je bila pa najnižja, namreč K 62. Ako vzamemo srednjo mero, tedaj je cena živine padla najmanj za K 7, kar bi znašalo pri mesu 14 vin. Toda v resnici je pa cena mesu padla le za 1 vin. in samo mimogrede so mesarji prve tedne leta 1909 znižali ceno še za 1 vinar, najbrže s tem namenom, da so spravili v kraj meso, ki jim je o praznikih ostalo.

Leta 1909 je bila cena živini okrog K 69, nagibaje se enkrat za par kron na to, drugič na drugo stran. Najnižja cena je bila K 64 in najvišja K 75, ki se je pa dosegla le enkrat. Od avgusta pa do pričetka decembra je cena padla od K 72 na K 66, kar je mesarje napotilo k temu, da so cene mesu za 1 vinar — zvišali.

Leta 1910 je poskočila cena živine v resnici od K 72 (K 71—74) na K 90 (K 86—98). Cena živine je bila še K 82, ko so mesarji že zvišali ceno mesu na K 1·75;

samo en dan je bila cena živine K 91 in meso je takoj poskočilo na K 1·79; cena živine pade na K 83, cena mesu ostane ista; cena živine se zviša na K 95, cena mesu se takoj tudi zviša na K 1·82; cena živine pade na K 87, mesu ostane prejšnja cena; cena živine se zviša na K 94, torej na višino, katero je že poprej enkrat prekoračila; vsled tega je cena mesu zopet poskočila in sicer na K 1·85. (Razlika 95 vin.).

Poglejmo, kako je bilo leta 1911. Na prvem živinskem semnju je bilo za 1 K nižje cene zaznamovati kakor pa koncem leta 1910, namreč K 97. Meseca februarja je pa padla cena živine najnižje na K 88, medtem ko je bila srednja cena več tednov K 92. Nato je cena živine zopet zrastle povprečno na kron 97—98 ali absolutno na K 94 do 100. To so mesarji takoj izkoristili, da so meseca julija povišali cene mesu od K 1·85 na K 1·88, avgusta na K 1·91, septembra 1·94 in oktobra na K 1·99, čeravno je najvišja cena, ki jo je dosegla živina meseca avgusta (100 K), meseca septembra zopet rapidno padla, namreč na K 91. Z dviganjem cen od junija do oktobra so mesarji sami sebe prekosili. Zviševati cene mesa v času, ko cene živine padajo, je nekaj nečuvnega.

Dobro vemo, kaj bodo mesarji na to odgovorili. Prišli bodo na dan s praznimi besedami, češ da so morali prejšnje izgube pokriti, ker niso upali takoj zvišati cen mesu zaradi strahučega ljudstva i. t. d. Seyeda nobeden pameten človek ne bo verjel takemu zavijanju, posebno ako pomislimo, da je razlika med cenami mesa in živine od leta 1906 poskočila od 84 h na K 1·09 in da imajo torej mesarji danes 30% več dobička kakor pred 5. leti.

2. Cene prašičevega mesa.

Slično kakor s cenami govejega mesa je tudi s cenami prašičevega mesa. Dvigajo se hitro z vsakim zvišanjem cen prašičev, padajo pa le polagoma in malo. Leto 1906 se je pričelo s ceno prašičev K 1·06 in s ceno

prašičevega mesa K 1·77; torej je bilo razlike 69 v. Komaj je cena prašičev zadobila višino K 1·14, že se je dvignila cena mesa na K 1·80; ta cena se je ohranila potem do konca leta, čeravno je cena prašičem padla na K 0·95 in je samo mimogrede enkrat dosegla višino K 1·03; razlika se je torej povečala na 85 v. V pričetku leta 1907 so znašale cene prašičjega mesa K 1·76. Cena prašičev je ostala skoro do konca leta na isti višini, med tem ko so se cene prašičev samo enkrat nekoliko odpomogle, ko so znašale K 1·11 in so drugače po vrsti polagoma padle na K 0·89, pri čemur se je razlika od 74 v. na 84 v. povišala. Posledica tako nizke cene prašičev je bila, da je padla cena mesu leta 1908 na K 1·67. Komaj se je pa mimogrede dosegla cena prašičev K 1·15, že je poskočila tudi cena mesu na K 1·76. Ko je pa šla cena prašičev nazaj na K 0·95, znižala se je cena mesu samo na K 1·69. V prvem četrletju leta 1909 se je vsled cene prašičev, ki je bila K 1·14—1·21, podražilo meso tako, da je kg stal K 1·80. To razmerje se je v drugi četrtini približno ohranilo. Ko je pa v tretji četrtini poskočila cena prašičev na K 1·22 do 1·26, povišala se je cena mesa na K 1·94. V četrtem četrletju so se cene prašičem znižale za 6 vinarjev (K 1·18), toda cena mesu se je znižala samo za 2 v.

Decembra leta 1909 in prve tri mesece naslednjega leta se je prašičja cena precej enakomerno dvignila na K 1·39 in cena mesa je sledila temu z zvišanjem na K 1·98. Maja je bila cena prašičev najvišja, ko je neki tržni dan dosegla višino K 1·41, med tem ko je bila poprej K 1·36 in naslednji semenj K 1·35. Toda to je zadostovalo, da se je cena mesu za 9 vin., t. j. na K 2·07 zvišala. Od maja do julija je cena prašičev hitro padala in prišla na K 1·16; meso je pa ostalo pri ceni K 2·07. (Razlika 91 v.). Ko je pa cena prašičev počasi zopet rastla in dosegla K 1·24 (razlika 83 v.), je to zadostovalo, da je poskočila cena mesu na K 2·10. (Razlika 86 v.)

Nato je nastala v ceni prašičev velika nestalnost; dvignila se na K 1·33, padla na K 1·19, koncem leta 1910 se zopet dvignila na K 1·36, pa takoj zopet padla na K 1·06. Pozneje se je cena prašičev gibala med K 1·06 in K 1·34. Že cena K 1·29 je pripravila mesarje do tega, da so zvišali ceno mesu na K 2·21 (razlika 92 h) in na tej višini so tudi ostali, ko je padla cena prašičev na K 1·14 (razlika K 1·07).

Od srede septembra dalje opazamo, da cene prašičev neprestano padajo od K 1·34 do K 1·10 (koncem oktobra), vsega skupaj torej za 24 v. Pri tem je pa cena mesu šla nazaj samo od K 2·21 na K 2·17, torej za 4 v. Razlika med cenami prašičev in mesa se je torej zvišala od 87 v. na K 1·07.

Iz navedenega vidimo torej, da so se mesarji pred šestimi leti zadovoljili s 64% razliko med cenami prašičev in mesa, medtem ko jim je danes zadosti komaj 100% razlika. Z rastočimi cenami živine raste tudi dobiček mesarjev, ker znajo draginjo živine sebi v korist obrniti in vzrok mesne draginje samo na druge zvaliti. Vzrok, zakaj se danes tako godi, leži v zavoženi gospodarski politiki srednjega stanu.

Znamenja dobrih jajčaric.

Kakor je kontrola v govejem hlevu prepotrebna, da s tehtanjem mleka spoznamo in ločimo dobre mlekarice od slabih, tako je potrebno perotninarju zaklopno gnezdo, da spozna plodovite kokoši. Da, še bolj. Gospodinja spozna že vsled izkušnje pri molži, katera krava nadkriljuje drugo z množino mleka, a pri perutnini navadno ne more izreči prave sodbe, osobito če jih ima večje število.

Perutninarju-strokovnjaku je zaklopno gnezdo pogoj, brez katerega je uspešna reja izključena. Toda naše gospodinje se ne bodo še v bližnji bodočnosti pečale tako temeljito s perotninarstvom, ker jim nedostaje časa, volje in pouka.

Vendar pa je neobhodno potrebno, da vsaka gospodinja pozna svoje živali glede na plodovitost; to je neizogibno z ozirom na dobičkonosnost in posebno z ozirom na plemeno rejo. To pa ni lahko delo. Treba je precejšnje vstrajnosti, temeljitega znanja in izkušnje.

Izkušen perutninar pa spozna dobre jajčarice že po vnanjih znakih, kateri mu pomagajo z precejšnjo natančnostjo določiti in spoznati dobre jajčarice.

Gotovo je najbližja in najkrajša pot, da pridemo do dobrih jajčaric ta, da si nabavimo pleme, za katero smo se odločili, pri strokovnjakem in pripoznanem perutninarju. Toda malokdo je v srečnem položaju, da bi si kupil tako pleme, ker mu je predrago. Saj že ducat jajec za valjenje velja pri takih perutninarjih 7 do 9 K, posamezne živali pa 8 do 12 K. Takih cen gotovo pri nas ne bo nihče plačal, saj v doglednem času ne. Morda kak ljubitelj perutnine, naš kmet pa ne.

Izurjen perutninar poišče iz celega tropa z očmi najpridnejše jajčarice, ne da bi jo nadziral potrebni čas z zaklopnim gnezdnom.

In takih znamenj hočem nekaj navesti. Rodovitna jajčarica ostavi zjutraj na vse zgodaj svoje ležišče; kakor hitro smo odprli kurji hlev, teče čez dvorišče naravnost na bližnjo travo, kjer neutrudno išče živalske hrane t. j. raznih črvčkov in druge golazni, ki pride ravno ob rani uri na površje. Če pa ne uživajo proste paše, temveč jih redimo v zaprtem, omejenem prostoru, pa brskajo in kopljejo, neprenehoma išoč živeža. Slabe jajčarice pa sede na drogih dalje in ni jim mar iti na pašo. Pasejo lenobo in sanjajo dalje v brezdelju. To so pravi „trotje“ v čredi, ki jih je neusmiljeno iztrebiti. Z iskanjem in brskanjem pa pride tudi dober tek, ker so se že mnogo gibale dotlej, da jim gospodinja da zajutrek. Ravno tako je dobra jajčarica še na paši, ko druge že davno počivajo v hlevu, in še vedno išče živalske in rastlinske hrane. Kadar pa jim pokladamo hrano, so prve na dvorišču in hlastno žro vse od kraja. Če se še tako naje, gre zopet iskat

trave, druge pa v lenobi prebavljajo, stoječ v kakem kotu.

Perje se odlikuje po posebno živi svetlobi in se pritiskne trdo k životu, takoj ko jo izpustimo, če prav smo jo imeli v roki.

Greben je živo rdeč ko zrela češnja, hoja in vse obnašanje pokončno in živahno. Pri dobrih jajčaricah, ki pripadajo vse lažjem plemenu, so ti znaki precej splošni. Drugače pa je pri težjih plemenih n. pr. pri Wyandotte, Orpington, Plymouth-Roks, Brahma i. t. d., katera plemena imajo oboževalcev kljub temu, da niso posebno plodovite z ozirom na produkcijo jajec. In ravno pri teh plemenih je potrebno, da pazimo tudi na vnanja znamenja, ako hočemo saj srednje jajčarice doseči in imeti vsaj nekoliko zadovoljiv uspeh z ozirom na jajca.

Nezmotljivo znamenje dobre jajčarice je dolga in tenka glava, ki je pogosto predolga kot individualna lastnost dotičnega plemena, kateremu pripadajo. Debela, tršata in kratka glava nam označi slabo jajčarico. Saj tudi krava z debelo in volovsko glavo ne obeta dosti mleka, na kar kupci zelo gledajo.

Dobri jajčarici krasi glavo veliko, svetlo oko, ki gleda živo in ostro kot kaka ptica roparica. To oko znači živahno in življenja polno žival. Trotje pa imajo mrtvo, globoko ležeče in drobno oko, ki leno in zaspano gleda okrog sebe.

Perje na vratu dobrih jajčaric je gosto in se vendar lepo prijemlje vratu; nasprotno pa je perje slabih jajčaric redko, vihravo, skoraj razmršeno.

Vsa taka znamenja imajo večinoma pasme, ki so doma ob sredozemskem morju, saj pa so to tudi najboljše jajčarice. Navedene znake slabih jajčaric pa nam kažejo azijska plemena, oziroma njih virov.

Drugo znamenje dobrih jajčaric je dolgo, zleknjeno hrbtišče. Kokoš s kratkim hrbtom ni nikdar dobra jajčarica, ki bi se izplačala. Pač čudno: na razstavah se odlikujejo živali z okroglim trupom, kateremu je podlaga kratek

in širok hrbet. Figura je res lepa. Pravi perutinar pa se ne ozira na sodbo premovalne komisije, ampak goji in odbira kokoši z dolgim hrbtom, ne oziraje se na mnenje premovalnih komisij. Narava sama je dala onim delom telesa, kjer se vrši produkcija jajec, večjo dolžino iz enostavnega vzroka, ker je zato potrebna. Plemenorejska postaja na Angleškem, kjer se je gojilo nekako tekmovalnost, je jasno dokazala, da so bile med Wyandottes-kokošmi najboljše jajčarice one, ki so se odlikovale po posebno dolgem hrbtišču, a so se zelo razlikovale od premovanih sestra.

Dobra jajčarica ima lep trup, ki se proti repu vedno bolj širi. To vnanje znamenje imajo tudi dobre mlekarice. Slabeja jajčarica je neokretno-čokata in je v tem podobna bolj volu. Prva je sploh daljšega trupa, daljšega vratu in višjih nog nego druga; vsa vnanjost napravi na človeka vtis vitkosti in gibčnosti. Take pojave dobimo večkrat tudi med kokošmi čistokrvnega plemena, ki nam že na pogled ločijo dobre od trotov.

Z glasnim kokodakanjem gre na gnezdo, dasi je drugače mirnega temperamenta, če smo prej z mlado ravnali prav in lepo.

Meso dobre jajčarice je trdo, posebno bedra so žilava in utrjena. Te utrjene noge so posledica neumornega gibanja in brskanja, kar je znamenje, da je dobra za jajca, če je pridna za pašo. Utrjena in žuljava roka tudi pri človeku kaže pridnega delavca.

Po teh znamenjih lahko opazujemo svojo četo. Ni vse eno, če imamo med večjim številom perutnine precej trotov. Izslediti pa nam je najboljše jajčarice za prihodnji zarod. To opazovanje nam ne dela mnogo težav. Treba je paziti, katera gre najdalje po polju od doma, katera najpridneje brska in živeža išče in katera najrajše je. Pripomnim pa, da se le takrat živali pridno pasejo, če jih nismo razvadili s krmljenjem. Ako na dvorišču leži vedno zrnje, bodo stale redno okoli hiše. Ravno tako je neumestno krmljenje ob vsaki priliki; vsako uro jim nekatera gospodinja vrže pest žita.

To je grda razvada in zapravljanje. Perutnina more vsak dan ob gotovem času dobiti hrane in navadi se, da pride točno ob uri domov.

Na gornja znamenja pazimo osobito takrat, če hočemo kokoši kupiti za plemo. Posebno tolste živali niso za plemo, ker je to slabo znamenje. Pri tej živali gre vsa jed na tolščo, namesto na jajca.

Dobro znamenje je tudi razdalja končnih kosti, ležečih neposredno nad jajčnikom. Čim večja razdalja, tem večja produktivnost živali.

Ako pazimo na vsa ta znamenja, zredili bomo kmalu lep, dober in plodovit zarod. Dobro ohranimo, slabo pa brez usmiljenja pod nož! Boljše je imeti samo 10 dobrih jajčaric nego 30 manj vrednih, oziroma slabih kokoši; kajti tu rabimo le tretino krme, a v množini jajec nismo dosti na slabšem.

Za plemo pa velja pravilo: Najboljše je komaj dovolj dobro.

Ne izgovarjajmo se z delom, časom itd. Saj imajo gospodarji svoje hčerke, katere morajo tudi v gospodinjstvu vzgojiti, ne samo vzrejeti. Kolikokrat se sliši: „Ta in ta žena je toliko trpela, saj je toliko otrok zredila“. Prašajmo pa, koliko jih je pa — vzgojila? Za kuhinjo, za sobo, hlev, perutnino, zelenjadni vrt i. t. d.? Sama je trpela noč in dan, a h gospodinjstvu ni pritegnila povsod svojih hčera, da bi se potrebnega naučile.

Naloga žene je krasna, a tudi težka in polna odgovornosti.

Vsa taka opravila bi morala poveriti deklicam, da se že v zgodnji mladosti priučijo paziti na vse, o vsem premišljevat, zasledovati z vstrajnostjo cilje v gospodinjstvu.

Zupan.

Vestnik Zadružne zveze.

Nove članice Zadružne zveze. V članstvo zveze v Ljubljani so bile v l. 1912 dosedaj sprejete naslednje zadruge:

Banj, uljarska zadruga.

Toplice, kmetijsko društvo.

Dramlje, hranilnica in posojilnica.

Škofja Loka, živinorejska zadruga za občini Žminje in Škofja Loka.

Sele, vzajemno zavarovalno društvo proti požarnim škodam (društvo).

Boh. Bela, živinorejska zadruga.

Ljubljana, stavbena zadruga zasebnih uradnikov.

Žužemberk, posojilnica.

Pregled pridobninskih plačilnih naloga.
Zadruga bodo od davčnih oblasti kmalu začele dobivati pridobninske plačilne naloge. V njihovo lastno korist jim priporočamo, da predlože te plačilne naloge v pregled Zvezi. Pri tem naj se upošteva sledeće:

1. Na plačilnem nalogu naj se s svinčnikom napiše dan, katerega ga je zadruga prejela; to je važno zaradi tega, da se ve, s katerim dnevom prične teći rok za vložitev rekurza, ki znaša 30 dnij.

2. Ako zadruga že ni dotle poslala Zvezi svojega računskog zaključka za preteklo upravno leto, naj predloži obnem tudi računski zaključek, po katerem je davčna oblast odmerila pridobninski davek.

3. Ako niso iz računskog zaključka razvidne posamezne postavke, ki jih je davčna oblast pritegnila v obdačbeno podstavu (n. pr. pridobninski davek, lišni davek, zemljiški davek, obresti od hipoteknih dolgov, neposredne pristojbine, darila, katastralni čisti donos, obdavčeni čisti donos, nagrade itd.), naj zadruga v svojem dopisu te izdatke navede ločeno za vsako postavku posebej.

Priporočamo, da se pridobninski plačilni nalog takoj po prejemu pošlje Zvezi, da ga pregleda, da se stvar ne zavleče ali morda celo zamudi rok za vložitev rekurza.

Rad dalmatinskoga pododbora Zadružne Zveze u Ljubljani u g. 1911. Z ozirom na neke napade po dalmatinskih listih, objavlja naš dalmatinski pododbor sledeće poročilo o svojem delovanju v letu 1911:

Dalmatinski Pododbor Zadružne Zveze u Ljubljani pokazao je u drugoj godini svoga opstanka, koliko se može da poradi dobrom voljom i samoprijegom za zadružnu misao, koja ide za tim, da zdravim i plemenitim zadrugarskim idejama podigne ekonomno i gospodarski ojača niži i srednji dio pučanstva, što je od osobite koristi po naš narod, koji je za dugi niz godina bio davljen od kamatičkih pandža.

Pododbor ima svoj ured u Spljetu, a Zvezin je delegat za Dalmaciju Dr. Ante Alfirević. Uz Dra. Alfirevića u upravi su Zadružne Zveze iz

Dalmacije: Dr. Ivan Buić iz Drniša i pop Ivo Makjanić, župnik u Dračevici, dok je iz Dalmacije u Zvezinom nadzornom odboru Miho Obuljen, viši zemaljski savjetnik u Zadru. Od činovništva Zadružne Zveze ima u Dalmaciji samo jednog, i to Franu Ženko Donadinija, koji je ujedno i njen revizor za Dalmaciju.

Revizija je izvršena u g. 1911 45; suviše je Zvezin revizor revidirao još 3 zadruga, koje nijesu učlanjene u Zvezi, a po nalogu suda. Od 45. revizija obavljene su 3 generalne.

Pregledanja i drugih uputa na licu mjesta kod zadruga izvršeno je 33 (bez revizija).

Nadalje su bile zaključene knjige i sastavljen računski zaključak za 7 zadruga u uredu Pododbora, a za 28 zadruga u sjedištu dotičnih zadruga.

Revizor je držao u raznim krajevima pred zadrugarima dotičnih zadruga 12 zadružnih poučnih skupština i sastanaka, te još 10 takovih skupština organizatorne naravi u krajevima novo osnivajućih se zadruga.

Spisa je primila pisarna 636, koji su svi riješeni, jer se u opće odgovra odmah na sve upite i molbe. Broj primljenih spisa je spao prema lanskog godini s razloga, što ove godine ne radi Pododbor sa gospodarskim potrebštinama, nego je taj rad za sada napustio.

Vodio se i zadrugarski tečaj, i to u Imotskome. Učesnika je bilo 20, a predavao je Zvezin revizor o vogjenju i knjigovodstvu raifajzenovih zadruga, kao i ob onijem mješovitoga sustava, te ujedno i o mjenicama.

Zvezinih zadruga je bio koncem g. 1910. u Dalmaciji 70; istupila 1; ostaje 69. Učlanilo se u g. 1911 13. Tada ih je svega 82.

I to 55 raifajzenovaka, 7 mješovitoga sustava, 7 potrošnih, i 13 produktivnih.

U osnutku su: 2 potrošne, 5 produktivnih i 13 raifajzenovaka.

Osnivanje se novih zadruga ograničuje na one krajeve, gdje je zajamčen njegov uspeh sa strane vogjenja i u opće cijeloga poslovanja.

Preporuča se, osobito zagorskim krajevima, da kod onamošnjih zadruga ne imobilizuju na više godina udijeljene zajmove, što može da stvori neugodnih neprilika po razvitak zadruga.

Članova učlanjenih kod dalmatinskih svezinih članica ima 16.000, po čemu se najbolje vidi, koliko je Zadružna Zveza u Ljubljani doprinijela koristi našem pučanstvu, koje je, organizovano preko gospodarskih zadruga, osjetilo najbolje blagodat takovih plemenitih zadruga.

Dalmatinsko je pučanstvo zato trajno zahvalnoj Zadružnoj Zvezi, koja je inače među prvim zadružnim organizacijama u Austriji.

Zadružni pregled.

Duhovniki pri vodstvu zadrug. Sklicevaje se na dekret konzistorialne kongregacije z dne 21. decembra 1911 se razglašja v uradnem listu monakovske nadškofije, da smejo v tej nadškofiji oni duhovniki, ki z dovoljenjem višjepastirske oblasti opravljajo pri raifajzenskih posojilnicah posel tajnika ali predsednika, te posle izvrševati še nadaljna tri leta, t. j. do konca leta 1914. Obenem se izražja upanje da se bo upošteval zadnji odstavek zgoraj omenjenega dekreta, ki govori o tem, naj se skrbi, da se izobrazijo zaupanja vredni lajiki, ki bi potem lahko stopili na ona mesta, ki jih zavzemajo duhovniki.

Nove zadruge. Tekom meseca decembra 1911 so bile v zadružni register vpisane sledeče nove jugošlovanske zadruge.

Na Kranjskem:

Kandrše (dež. sod. Ljubljana), Živinorejska zadruha v Kandršah, r. z. z. o. p.
Ljubljana, stavbena zadruha zasebnih uradnikov v Ljubljani, r. z. z. o. z.

Na Štajerskem:

Braslovče (okrož. sod. Celje), I. savinjska konje-rejska zadruha v Braslovčah, r. z. z. o. z.
Središče (okr. sod. Maribor), Konjerejska zadruha za norškega konja za Središče in okolico, r. z. z. o. z.

Na Koroškem:

Žvabek (dež. sod. Celovec), Živinorejska zadruha za Žvabek, Suho in okolico, r. z. z. o. p.

Na Primorskem:

Bača (dež. sod. Gorica), Mlekarska zadruha v Podbrški Bači, r. z. z. o. z.

V Dalmaciji:

Kaštel Sućurac (okrož. sod. Split), Kaštelanska plovidba, r. z. s. o. j.

Mednarodna zveza kmetijskih zadrug pri-redi letos spomladi, najbrže v mestu Baden-Baden, mednarodni shod kmetijskih zadrug.

VABILO

na

≡ O B Č N I Z B O R ≡

„Gospodarske Zveze“

centrale za skupni nakup in prodajo v Ljubljani,

registrovane zadruge z omejeno zavezo,

kateri se vrši dne 11. marca 1912 ob 10. uri dopoldne v posvetovalnici

„Gospodarske Zveze“ v Ljubljani, Dunajska cesta št. 29.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrdilo računskega zaključka za l. 1911 in razdelitev čistega dobička.
4. Sprememba pravil.
5. Slučajnosti.

Načelstvo

Gospodarske Zveze v Ljubljani.

Vabilo na redni občni zbor

Kmečke mlekarne v Cerkljah,

reg. zadr. z om. por.

ki se bo vršil dne 10. marea 1912 ob 3. uri popoldne pri Petrovcu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Prememba pravil.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se bo čez 14 dni t. j. 24. marea na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Vabilo na II. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Jelšanah,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 17. marea 1912 po popoldanski službi božji v dvorani g. Vek. Hrabar.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
4. Volitev dveh namestnikov članov nadzorstva.
5. Odškodnina tajniku in blagajniku.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se v smislu § 32. društvenih pravil pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Načelstvo.

Vabilo na 4. redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Mozirju,

reg. zadr. z neom. zav.

ki bo v nedeljo 10. marea 1912 ob 3. uri popoldne v zadržni pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Slučajnosti.

Če bi ne bilo v določeni uri zadostno število članov, se vrši eno uro pozneje pri vsakem številu navzočih članov drugi občni zbor in bo sklepal pri vsakem številu članov.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Vabilo na redni občni zbor

Obrtno-kreditne zadruge v Ljubljani,

reg. zadr. z neom. zsv.

ki se bo vršil dne 24. marea 1912 ob 10. uri dopoldne v Rokodelskem domu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1911.
5. Razdelitev čistega dobička v smislu § 30. pravil.
6. Volitev načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Selcih,

reg. zadr. z om. zavezo,

ki se bo vršil dne 3. marea 1912 ob 1/25. uri popoldne v prostorih hranilnice in posojilnice v Selcih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za l. 1911.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako ne bi bilo ob določenem času zbrano zadostno število članov, prične se čez pol ure v smislu § 36 pravil drugi občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

Odbor.

Vabilo na XVI. redni občni zbor

Posojilnice in hranilnice v Sv. Križu pri Litiji,

reg. zadr. z neom. zav.

ki bo v nedeljo dne 10. marea 1912 ob 3. uri popoldne v društveni soči.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi vljudno

Odbor.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu, drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Vabilo na sedmi redni občni zbor

Mlekarske zadruge na Brezovici,

reg. zadr. z om. zav.

ki se bo vršil dne 19. marea 1912 ob 3. uri popoldne v

Kat. Domu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Prememba pravil.
8. Poročilo o izvršeni reviziji.
9. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bi bil sklepčen, vrši se čez 14 dni ob isti uri, na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Zg. Besnici,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši dne 10. marca 1912 ob 3. uri popoldne v župnišču.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobrenje računskega zaključka za leto 1911.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Vabilo na X. redni občni zbor

Mlekarske zadruge v Dolskem,

reg. zadr. z om. poroštvom,

ki se vrši v nedeljo dne 10. marca 1912 ob 3. uri popoldne v prostorih g. Frančiška Zupančič v Kamnici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
 2. Poročilo nadzorstva.
 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1911.
 4. Volitev načelstva.
 5. Volitev nadzorstva.
 6. Poročilo o izvršeni reviziji.
 7. Slučajnosti.
- V slučaju nesklepčnosti se vrši pol ure kasneje drug občni zbor na istem mestu, z istim dnevnim redom ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Načelstvo

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Velikih Laščah,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 17. marca 1912 ob pol 3. uri popoldne v dvorani zadruškega doma.

Spored:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo o izvršeni reviziji.
3. Poročilo načelstva in nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
5. Nadomestna volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Odbor.

Vabilo na redni občni zbor

Ljudske hranilnice in posojilnice v Idriji,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil v nedeljo dne 3. marca 1912 ob 4. uri popoldne v prostorih Kršč. gospodarskega društva.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Odobrenje računskega zaključka za leto 1911.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Slivnici pri Celju,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 10. sušca 1912 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Dopolnilna volitev načelstva in nadzorstva.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki sklepa ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na izredni občni zbor

Mlekarske zadruge v Dupljah,

registrirane zadruge z omejeno zavezo v likvidaciji,

ki bo dne 10. marca 1912 ob 10. uri popoldne v gostilni Ivana Jeglič v Dupljah št. 26.

Dnevni red:

1. Poročilo likvidatorjev.
2. Sklepanje o zaključni bilanci in o tem, komu je izročiti v shrambo poslovne knjige.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Trzinu,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši dne 17. marca 1912 ob 4. uri popoldne v hranilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Sitarske in žimarske zadruge v Stražišču,

reg. zadr. z om. zavezo,

ki bo v nedeljo dne 17. marca 1912 ob 3. uri popoldne v prostorih zadruge.

Spored:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
4. Volitev dveh članov nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Šmartnem pod Šmarno goro,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo

ki se vrši dne 10. marca 1912 ob 3. uri popoldne v Društveni dvorani.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.

3. Poročilo nadzorstva.

4. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.

5. Volitev načelstva.

6. Volitev nadzorstva.

7. Poročilo o izvršeni reviziji.

8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Podkorenu,

reg. zadr. z om. zav.

ki se vrši dne 14. aprila 1912 ob 3. uri popoldne v zadrugi hiši št. 13.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.

2. Poročilo nadzorstva.

3. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.

4. Volitev načelstva.

5. Volitev nadzorstva.

6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Ratečah na Gorenjskem,

reg. zadr. z om. zav.

ki se bo vršil dne 17. marca 1912 ob 11. uri dopoldne v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.

3. Poročilo nadzorstva.

4. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.

5. Nadomestna volitev načelstva.

6. Volitev nadzorstva.

7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Načelstvo.

Vabilo na občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Rovih,

reg. zadr. z neom. zav.,

ki bo dne 19. marca 1912 ob 4. uri popoldne v društveni dvorani.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.

2. Poročilo nadzorstva.

3. Volitev načelstva.

4. Volitev nadzorstva.

5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Gospodarskega društva v Trnovem,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 17. marca 1912 ob 1/2 4. uri popoldne v dvorani hiše „Gospodarske zveze“ v Trnovem.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.

2. Poročilo nadzorstva.

3. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.

4. Volitev načelstva.

5. Volitev nadzorstva.

6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice za dobrunjsko občino v Sostrem,

reg. zadr. z neom. zavezo

ki se bo vršil dne 10. marca 1912 ob 3. uri popoldne v posojilnici.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva in nadzorstva.

3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1911.

4. Volitev načelstva.

5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Seleh,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 3. marca 1912 ob 1/2 4. uri popoldne v prostorih hranilnice in posojilnice v Seleh.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.

2. Odobritev računskega zaključka za l. 1911.

3. Volitev načelstva.

4. Volitev nadzorstva.

5. Slučajnosti.

NB. V slučaju nesklepčnosti pride v poštev § 33. pravil.

Odbor.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Spodnji Polskavi,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 17. sušca 1912 ob 9. uri dopoldne v
uradnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Višnjigori,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo

ki bo dne 10. marca 1912 ob 4. uri popoldne v župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Blokah,

reg. zadr. z neom. zav.,

ki se bo vršil dne 10. marca 1912 ob 3. uri popoldne v
uradni sobi pri Fari št. 22.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki sklepa ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Šmartnem pri Kranju,

registrovane zadruge z omejeno zavezo

ki se bo vršil dne 3. marca 1912 ob pol 10. uri dopoldne v
stari šoli v Šmartnem pri Kranju.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računa za l. 1911.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo na V. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Brezovici,

reg. zadr. z neom. zav.

ki bo dne 15. marca 1912 ob 8. uri dopoldne v
Kat. domu na Brezovici.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za leto 1911.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti.

Načelstvo.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bi bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Št. Vidu nad Ljubljano,

reg. zadr. z om. zav.

ki bo dne 10. marca 1912 ob 3. uri popoldne v
Cebavovi dvorani.

Dnevni red

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Podčetrtku,

registrovana zadruge z neomejeno zavezo

ki bo dne 10. marca 1912 ob 6. uri zvečer v prostorih
Kat. slov. izobraževalnega društva.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Šmartnem pri Litiji.

registrovane zadruge z neomejeno zavezo

ki se bo vršil dne 3. marca 1912 ob 1/2 3. uri popoldne v
lastni hiši.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti.

Bilanca

I. delavskega konsumnega društva na Jesenicah,

reg. zadr. z omejeno zavezo,
z dnem 31. decembra 1911.

Aktiva.	K
Vrednost blaga	27.327-50
Terjatve na blagu pri zadr.	21.139-85
Vrednost nepremič. invent.	19.323-66
Vrednost premič. invent.	2.694-02
Delež pri Zadr. zvezi	10-—
Delež pri Gospodarski zvezi	180-—
Delež pri hranilnici in posojilnici	5-—
Predplačani davek	10-—
Predplač. obresti od izpos.	59-82
Gotovina koncem l. 1911	614-04
Skupaj	71.363-89
Pasiva.	K
Deleži	5.757-76
Neizplačane obresti deležev	132-03
Izposojila	23.068-34
Dolg na blagu nezadr.	13.080-92
Rezervni zaklad	17.005-47
Čisti dobiček	12.319-37
Skupaj	71.363-89
Denarni promet K	397.222-—
Stanje članov začetkom l. 1911	294
Pristopilo	30
Odpadlo	16
Stanje koncem l. 1911	308

Bilanca

Hranilnice in posojilnice v Gorjah,

reg. zadr. z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1911.

Aktiva.	K
Posojila	388.561-09
Tekoči račun z zvezo	36.182-—
Inventar premični	180-96
Inventar nepremični	15.504-35
Zaostale obresti posojil	14.472-28
Delež pri Zadr. zvezi	1.000-—
Delež pri Zadr. tiskarni	500-—
Delež pri Unionu	1.000-—
Gotovina 31. decembra 1911	4.193-52
Skupaj	461.594-20
Pasiva.	K
Deleži	1.424-—
Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	433.759-90
Predplačane obresti posojil	316-30
Prehodni	448-94
Rezervni zaklad z obrestmi	24.253-19
Čisti dobiček	1.391-87
Skupaj	461.594-20
Denarni promet K	490.486-94
Stanje članov začetkom l. 1911	346
Pristopilo	10
Odpadlo	—
Stanje koncem l. 1911	356

Bilanca

Hranilnice in posojilnice v Sodražici,

reg. zadr. z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1911.

Aktiva.	K
Posojila	363.193-75
Inventar premični	49-80
Zaostale obresti posojil	5.309-57
Delež pri Zadr. zvezi	1.000-—
Naložen denar	1.000-—
Gotovina 31. decembra 1911	2.283-59
Skupaj	372.836-71
Pasiva.	K
Deleži	408-—
Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	330.758-95
Tekoči račun z zvezo	35.452-—
Predplačane obresti posojil	666-75
Rezervni zaklad	3.241-42
Čisti dobiček	2.309-59
Skupaj	372.836-71
Denarni promet K	367.276-05
Stanje članov začetkom l. 1911	174
Pristopilo	35
Odpadlo	5
Stanje koncem l. 1911	204

Bilanca

Hranilnice in posojilnice v Št. Petru na Krasu,

reg. zadr. z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1911.

Aktiva.	K
Posojila	685.240-93
Tekoči račun s člani	6.000-—
Inventar premični	1.211-75
Inventar nepremični	26.613-04
Zaostale obresti posojil	20.710-70
Vrednost tiskovin	100-—
Delež pri Zadr. zvezi	1.000-—
Delež pri Zadr. tiskarni	1.000-—
Delnice pri Unionu	2.500-—
Delnice pri opekarni	1.000-—
Stalna vloga	5.000-—
Gotovina 31. decembra 1911	138-39
Skupaj	750.514-81
Pasiva.	K
Deleži	1.152-—
Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	473.300-27
Tekoči račun z zvezo	246.757-—
Predplačane obresti posojil	437-65
Rezervni zaklad	24.064-59
Čisti dobiček	4.803-30
Skupaj	750.514-81
Denarni promet K	940.988-29
Stanje članov začetkom l. 1911	566
Pristopilo	20
Odpadlo	10
Stanje koncem l. 1911	576

Bilanca

I. ljubljanskega delavskega konsumnega društva,

vpisana zadr. z omejeno zavezo,
z dnem 31. decembra 1911.

Aktiva.	K
Vrednost blaga v prodajalnah in zalogah v Ljubljani. Viču in Zaloški cesti in sicer na:	
galanteriji	16.738-50
špeceriji in vinu	60.312-73
Terjatve na blagu pri zadr.	27.179-—
Vrednost neprem. inventarja (2 hiši)	59.482-08
Vrednost premič. inventarja	1.534-98
Delež pri Ljudski posojilnici	4-—
Delež pri Zadr. zvezi	20-—
Delež pri Sodavičarski zadr.	20-—
Delež pri Gospodarski zvezi	340-—
Delež pri Naši Moči	50-—
Gotovina koncem l. 1911	4.282-80
Skupaj	169.964-09
Pasiva.	K
Deleži članov	20.907-56
Tekoči račun pri Ljudski posojilnici	36.000-—
Dolg na blagu nezadr.	50.276-86
Dolg pri Mestni hranilnici	—
Ljubljanski	11.510-13
Rezervni zaklad	28.403-99
Čisti dobiček	22.865-55
Skupaj	169.964-09
Denarni promet K	704.962-46
Stanje članov začetkom l. 1911	751
Pristopilo	127
Izstopilo	18
Stanje koncem l. 1911	860

Bilanca

Kmečke hranilnice in posojilnice za občino Postojna,

reg. zadr. z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1911.

Aktiva.	K
Posojila	63.818-07
Tekoči račun z zvezo	25.690-—
Inventar premični	197-71
Zaostale obresti posojil	256-96
Vrednost tiskovin	25-—
Delež pri Zadr. zvezi	1.000-—
Poštna hranilnica	100-—
Gotovina 31. decembra 1911	2.438-11
Skupaj	93.525-85
Pasiva.	K
Deleži	282-—
Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	91.968-62
Predplačane obresti posojil	140-03
Rezervni zaklad	617-47
Čisti dobiček	517-73
Skupaj	93.525-85
Denarni promet K	163.197-57
Stanje članov začetkom l. 1911	128
Prirastlo	10
Odpadlo	1
Stanje koncem l. 1911	137